

jsou nebo nejsou pozůstalostním jměním. Předpisy §§ 811, 812, 820 a 821 obč. zák. jednají o zajištění a uspokojení věřitelu zůstavitelových; v těchto zákonných předpisech jest řeč o jmění pozůstalostním, ale není v nich vysloveno, že by věřitelé byli oprávněni v pozůstalostním řízení žádati, aby ty neb ony předměty pojaty byly do jmění pozůstalostního, neb aby nebyly z tohoto jmění vylučovány. Rovněž v cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. nikde jim není toto právo vyhrazeno; dle §u 1 tohoto cís. patentu však dlužno v řízení mimosporném postupovati z moci úřední nebo na žádost stran jen potud, pokud zákony to nařizují. Pozůstalostní věřitelé tudíž nejsou účastníky, kteří by mohli dle §§ 9 a 14 uvedeného cís. patentu rekusem (dovolacím rekusem) odporovati soudním rozhodnutím o tom, které předměty mají býti do pozůstalostního jmění pojaty nebo z něho vyloučeny.

Čís. 2340.

Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.).

Pro ochranu nových pachtýřů stačí, byla-li s nimi uzavřena smlouva v době od 1. ledna do 17. srpna 1922, třeba v den vyhlášení zákona ještě na pozemku nehospodařili, jen když chtěli a mohli na něm hospodařiti.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, R I 194/23.)

Proti žádosti dosavadních pachtýřů za obnovu pachtu, končícího roku 1922, namítli propachtovatelé, že pozemky, o něž jde, propachtovávali 23. dubna 1922 novým pachtýřům, jež se dosud hospodaření na nich neujali. Soud první stolice vyhověl námitkám a zamítl žádost za obnovu. Rekursní soud námitky zamítl. Důvody: Dle čl. VI. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. nedotýká se zákon o obnově drobných zemědělských pachtů oněch pachtovních smluv, které byly od 1. ledna 1922 do vydání tohoto zákona uzavřeny dobrovolnou úmluvou na dobu nejméně 6 let, jestliže nový pachtýř na pachtovaném pozemku sám nebo se svou rodinou hospodaří a nadále hospodařiti chce a může a nemá svých a spachtovaných pozemků více než 8 ha. Konaným šetřením bylo sice zjištěno, že propachtovatelé uzavřeli dne 23. dubna 1922 v příčině pozemku, o něž tu jde, pachtovní smlouvu s manžely Františkem a Josefou V-ovými, kteří nemají svých a spachtovaných pozemků více než 8 ha, avšak další zákonem stanovená podmínka, která by vylučovala obnovu pachtu, totiž ujetí se hospodaření na spachtovaných pozemcích novými pachtýři, splněna nebyla. Jest zjištěno, že František V. v měsíci srpnu 1922 zoral a uválel asi 2 míry spachtovaných pozemku, že však v dalším obdělávání mu Anna V-ová (dosavadní pachtýřka) zabránila, pohrozivši mu žalobou pro případ, že by v práci neustal, a že do té doby noví pachtýři na poli tom ničeho více nepodnikli. Z uvedeného plyne, že noví pachtýři toliko svémocně, bez vědomí a souhlasu stěžovatelů hospodaření na spachtovaných pozemcích ujmouti se chtěli, a to ještě před započatím doby

pachtovní, stanovené ku dni 1. listopadu 1922, a že dosud na pozemcích těch hospodaří původní pachtýři. Důsledkem toho propachtovatelé z důvodu v čl. VI. cit. zák. naznačeného nemohou obnově pachtu odporovati.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

V důvodové zprávě k osnově zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. (tisk 3770) bylo uvedeno, že článek VI. osnovy, který byl doslovně do zákona převzat, nepotřebuje bližšího objasnění. Tento předpoklad byl ovšem mylným, jak ukazuje případ, o který jde. Co zákonodárce zamýšlel, jest však zřejmě patrné z vývodů, jež při prvním čtení osnovy zákona v poslanecké sněmovně Národního shromáždění přednesl zpravodaj (těsnopisecká zpráva o 158. schůzi ze dne 27. a 28. června 1922 str. 1628). Vyložil, že »dalším omezením práva obnovy pachtu dle tohoto zákona jest článek VI., který vychází ze z á s a d y, n e r u š i t i dobrovolně uzavřené pachtovní smlouvy, jež se staly v mezidobí od 1. ledna 1922 až do doby platnosti projednaného zákona, za určitých ovšem předpokladů, a to takových, aby nový pacht měl ty známky, které všeobecně jsou žádány, má-li právo obnovy podle tohoto zákona zde býti. Výslovně se v čl. VI. praví, že musí to býti pacht na dobu nejméně 6 let, jestliže nový pachtýř na pachtovaném pozemku sám nebo se svou rodinou hospodaří. Má se totiž býti vyvarováno sporů, které vznikají z toho, k d y ž b y l u z a v ř e n p ř e d v y d á n í m z á k o n a řádný pachtovní poměr a jedná se o pachtýře, který by za určitých jiných okolností m ě l t a k é p r á v o n a o b n o v u, j e - l i to pachtýř téže sociální kategorie, kterou chce tento zákon chrániti.« Proti stanovisku takto vyličenému nebylo se žádné strany nic namítáno, i dlužno proto míti za to, že došlo všeobecného schválení. Hledí-li se k těmto vývodům, jest věc jasná. Z á s a d o u jest, že, byl-li p ř e d v y d á n í m z á k o n a z a l o ž e n řádný pachtovní poměr s někým jiným, než s dosavadním (starým) pachtýřem, musí tento ustoupiti novému pachtýři, je-li tento sám drobným pachtýřem. Nelze tvrditi, že zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. jest dělán pouze a jedině ve prospěch dřívějších pachtýřů, dlužno spíše uznati, že článkem VI. tohoto zákona má býti chráněn n o v ý pachtýř, a proto nutno tento článek v pochybnostech vykládati ve prospěch nových pachtýřů. Této zásadě neodpovídá výklad, že článek VI. má na mysli jen ty pachtýře, kteří na dotyčných pozemcích v době vyhlášení zákona, t. j. dne 17. srpna 1922 sami nebo se svou rodinou již hospodařili. Stačít, byla-li smlouva s novými pachtýři učiněna v době od 1. ledna do 17. srpna 1922, a nesejde na tom, zda nový pachtýř v době vyhlášení zákona byl již ve skutečném, nerušeném a nepřetržitém užívání pachtovaného pozemku, nýbrž pouze na tom, chce-li a může-li sám nebo se svou rodinou na něm hospodařiti. To tím více, když hospodářský rok se počíná pravidelně teprve 1. říjnem, tak že nový pachtýř zpravidla dne 17. srpna 1922 nemohl ani ještě hospodařiti na pachtovaném pozemku a starý

pachtýř byl by mohl snadno zmařiti zákonodárcův úmysl tím, že se bezdůvodně a bezprávně zdráhal odevzdati pozemek novému pachtýři a takto mu umožniti hospodaření.

Čís. 2341.

V řízení o požadovacím nároku drobných pachtýřů (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.) jest oprávněn ku stížnosti i ten, kdo domáhá se přidělu rozptýlené půdy, závisí-li rozhodnutí o jeho žádosti na tom, jak bude vyřízen požadovací nárok drobných pachtýřů.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, R I 204 23.)

Soud první stolice přiznal manželům V-ovým pouze část požadované parcely č. kat. 3100 6, rekursní soud přiznal ji jim celou.

Nejvyšší soud obnovil ku stížnosti Vojtěcha C-a usnesení prvního soudu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d u v o d e c h:

Nejvyšší soud, položiv si předem otázku, zda je Vojtěch C. oprávněn k dovolacímu rekursu, odpověděl k této otázce kladně. Jeť osvědčeno, že se Vojtěch C. přihlásil u Státního pozemkového úřadu o přiděl části pozemku č. kat. 3100 6 v T. jakožto rozptýlené zemědělské půdy zabrané (akce R), a že jeho žádost byla doporučena k příznivému vyřízení a rozhodnutí o ní závisí na tom, zda bude manželům Josefu a Anně V-ovým v řízení dle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. přiznán do vlastnictví celý pozemek či jen jeho část. Z toho jest patrné, že zájmy Vojtěcha C-a jsou značnou měrou dotčeny rozhodnutím soudu rekursního, jenž manželům V-ovým přiznal celý pozemek, a proto dle §u 9 nesp. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. nelze Vojtěchu C-ovi upříti právo k dovolacímu rekursu.

Čís. 2342.

Byl-li opravný prostředek podán na poštu v cizozemsku, dlužno dny poštovní dopravy včítati do lhůty.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, R I 205, 23.)

Rozsudek procesního soudu první stolice ve směnečné rozepři doručen byl tuzemskému zástupci cizozemského žalovaného dne 13. listopadu 1922. Cizozemský zástupce žalovaného podal na poštu ve Lvově dne 21. listopadu 1922 odvolání, jež došlo procesního soudu první stolice dne 24. listopadu 1922. O d v o l a c í s o u d odvolání odmítl jako opožděné, ježto dny poštovní dopravy v cizozemsku jest vpočítati do lhůty k opravnému prostředku (zde do osmidenní lhůty §u 555 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.